

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.152/2018/11.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Kincses István Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kincses István ügyvéd)

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

Bálint, Kállai és Kende Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kende Tamás Gábor ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 32.Pf.21.460/2017/4-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 122.P.22.149/2015/91.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 190.500 (százkilencvenezer-öttszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes felsőoktatási intézmény 2004-től hirdette meg a Roma Belépő Program (a továbbiakban: RAP) elnevezésű programját ösztöndíjas, diplomát nem nyújtó részképzésekre, amelyek célja a szegény körülmények között élő roma értelmiségi fiataloknak lehetőség biztosítása angol nyelvű egyetemi mesterképzésekben való részvételére, vagy angol nyelvű szervezetek munkájában való közreműködésre. A programok hosszú távú célja a fiatal, kiemelkedő roma tanulók felkészítése arra, hogy példaképként és vezetőkként szolgálják a roma közösséget mindenütt.
- [2] Az RAP programon belül a Roma Felsőoktatási Előkészítő Program (a továbbiakban: RGPP) elnevezésű nyelvi képzést hirdette meg az alperes, melynek kiírása szerint 9 hónapos intenzív programon keresztül, 2013. szeptember közepétől 2014. június közepéig készíti fel az ígéretes fiatal romákat, hogy a tanulmányaikat befejezzék angol nyelven a CEU mesterprogramjain vagy más elismert egyetemeken. Az alperes tájékoztatása szerint a program felkészíti a tanulókat a későbbi tanulmányaikra, egyebek mellett posztgraduális tanulmányokhoz szükséges szintre emeli a nyelvtudást az intenzív angol képzésen keresztül, felkészít a mesterképzés szintjére az akadémiai íráson és tanuláson keresztül, és bevonja a hallgatókat az alperesnél szervezett diplomát nyújtó programokba azáltal, hogy mesterkurzusokat hallgatnak. A jelentkezőket az alperes többek között Magyarországról, de más európai országokból is várta.
- [3] Az alperes szintén az RAP program keretében 2013. évre 9 hónapos intenzív Angol nyelvi Program Romáknak (a továbbiakban: RELP) elnevezésű angol nyelvi felzárkóztató képzést hirdetett meg ösztöndíjas roma hallgatók számára 2013. október közepétől 2014. június közepéig. A képzés célja a résztvevők angol nyelvi készségeinek továbbfejlesztése annak érdekében, hogy sikerrel pályázhassanak helyi és nemzetközi szakmai gyakorlatokra, tanulmányi ösztöndíjakra, valamint egyéb szakmai és képzési lehetőségekre.
- [4] Az alperes - felperes jelentkezése idején hatályos - Felvételi és Vizsgaszabályzata alapján a meghirdetett képzésekre való jelentkezést az illetékes tanszékek végső válogató bizottságai bírálják el és a döntésről a Felvételi Iroda tájékoztatta a jelentkezőket. A jelentkezők felvételéről mindkét program keretében az RAP program Végső Válogató Bizottsága döntött, amelynek tagjai ugyanazok a személyek voltak.
- [5] A felperes 2013. május 2-án felvételi kérelmet nyújtott be az RGPP programra, a szükséges okiratokat becsatolta, jogász és bölcsész egyetemi végzettséggel rendelkezett. A felperes a szóbeli felvételin elmondta, hogy a programon megszerzett tudást nem mesterképzésen, hanem doktori képzésen kívánja hasznosítani. A felperes meghallgatása eredményeként az őt felvételiztető személyek megállapították, hogy a felperes tudományos tevékenységet folytató személynek mutatja magát. Az interjún ugyanakkor ennek kézzel fogható tanúságát nem adta, az angol nyelvtudás gondot okozott, beszéd közben számos hibát vétett. Kérdéses volt számukra, hogyan kezelné a tudományos szövegeket, az angol nyelvtudását középfokúnak, korlátoltan működőképesnek

minősítették.

- [6] 2013. július 5-én az alperes RGPP Végső Válogató bizottsága a felperest értesítette, hogy nem tudott helyet kínálni részére a CEU RGPP 2013. akadémiai évére. Bár értékelték a jelentkezését és a motivációját, a program azonban magasan versenyképes, ezért sajnálatukra magasan kvalifikált jelentkezőket kellett visszautasítani.
- [7] Az e-mail kézhezvétele után felperes megkereste az RAP programigazgatóját aki a felperes részére megígérte, hogy még egyszer megvizsgálják a jelentkezését, illetőleg megfontolják, hogy a RELP keretében helyet tudnak a részére biztosítani. A programigazgató a felperest többszöri érdeklődését követően arról tájékoztatta 2013. július 19-i e-mailben, hogy azért nem választották ki az RGPP-re, mert a kiválasztási eljárás bonyolult és versenyképes volt, melyre hatással volt a felperes ambíciója, de összehasonlították a többi meghallgatott diákkal és a felperes nem beszélt intellektuálisan eléggé meggyőzően a kutatásáról. Ezért az javasolta, hogy a felperes jövőre ismét jelentkezzen a programra. Ha időközben tudja fejleszteni az angol nyelvtudását, illetve dolgozik a kutatásán, így több esélye lesz felvételt nyerni.
- [8] A felperes RELP-pel kapcsolatos kívánsága vonatkozásában arról tájékoztatta, hogy a program azokra a diákokra van tervezve, akiknek az angol szintjük kezdő, tehát nagyon alacsony vagy nem megfelelő. A felperes angol szintje túl magas ehhez a programhoz, a RELP ezért nem találkozna a felperes elvárásaival.
- [9] A felperes ezt követően, 2013. július 29-én az alperes rektorának címzett felülbírálati kérelemmel élt, a 2013. július 6-án a RELP programra elfogadott jelentkezését követő eljárás, valamint a 2013. július 19-én tudomására jutott, nem hivatalosan közölt, indokaiban általa kifogásolt elutasítás ellen. Az alperes 2013. augusztus 13-án e-mailben arról tájékoztatta a felperest, hogy megvizsgálták az RAP programokra benyújtott pályázatának elbírálását. A felperes RGPP programra benyújtott pályázata, a program elveivel és szabályaival összhangban került értékelésre, a jelöltek átfogó értékelésén alapuló felvételi eljárás során. Több pályázat is a felperes pályázatánál magasabb értékelést kapott. Az értékelés elméleti és gyakorlati programok céljaival összefüggő szempontjai alapján így nem állt az alperes módjában a felperesnek helyet ajánlani a programban. A felperes jelentkezést nem nyújtott be a RELP programra, egy szóbeli beszélgetés alapján pedig nem fogadható el jelentkezés. Az igazgató közreműködése alapján a RELP felvételi bizottság is figyelembe vette a felperest, mint jelöltet a programba. A RELP-ben alkalmazott szokásos értékelési kritériumok és a felperes pályázatának átfogó értékelése alapján az összes pályázat között a felperes nem ért el eléggé magas besorolást ahhoz, hogy helyet biztosítsanak részére a programban.
- [10] A felperes keresetet terjesztett elő a felülbírálati kérelem elutasítása, illetve a felvételi eljárás szabálytalanságai miatt. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 24.K.24.381/2014/7. sorszámú 2015. január 19-én kelt ítéletével az alperes 2013. augusztus 13-án e-mailben küldött tájékoztató levelét - a 2013. július 19-én e-mailben megküldött tájékoztató levélre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú közigazgatási szervezetet új eljárásra kötelezte.
- [11] A jogerős közigazgatási bírósági ítélet folytán megismételt eljárásban az alperes Felvételi Irodája a 2015. március 19-én kelt RGPP/1/2015. számú határozatában a felperes jelentkezését ismételten elutasította. A határozat indokolása szerint a felperes korábbi felvételi dokumentációját ismételten megvizsgálták és összevetették a 2013/2014-ben RGPP képzésre jelentkezettek pályázati anyagával, amelynek alapján megállapították, hogy a jelentkezés nem éri el a felvételhez szükséges szakmai szintet. A bíróság iránymutatása alapján az alperes vizsgálta a felperes jelentkezését a RELP

képzésre is, és megállapította, hogy angol nyelvtudásszintje túl magas erre a programra, valamint erre a programra a felperes nem jelentkezett, így formai okból sem vehető fel.

- [12] A felperes az elsőfokú határozattal szemben ismételten felülbírálati kérelmet nyújtott be. Az alperes Felülbírálati Bizottsága 2015. május 7-én kelt GC/2/2015. számú döntésével az elsőfokú döntést megsemmisítette és az alperes Felvételi Bizottságát új eljárásra és új határozat hozatalára kötelezte. A döntés indokolása szerint az alperes Felvételi Szabályzata alapján a Felvételi Bizottság járt el első fokon, azonban a határozatból nem derül ki, hogy pontosan kik vettek részt a felvételi kérelem elbírálásában.
- [13] A felperes az alperes döntésével szemben ismét keresetet terjesztett elő, többek között arra hivatkozott, hogy a megismételt eljárás keretében az eljárási cselekményeket - így a szóbeli és írásbeli vizsgáit meg kellett volna ismételni, ennek hiányában a megismételt eljárás nem tesz eleget a korábbi ítéletben foglaltaknak.
- [14] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.32.587/2015/13. számú jogerős ítéletében az alperes végzését - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.
- [15] Az alperes Felvételi Irodája 2015. május 18-án kelt RGPP/1/2015. számú döntésével a felperes jelentkezését a 2013-2014. évi RGPP programra elutasította. A végzés indokolása szerint a felperes 2013-2014. évi RGPP programra való jelentkezése a programba való részvételre alkalmatlan, tekintettel arra, hogy bár a pályázati anyaga főbb formai követelményeknek megfelelt, az ajánlólevelei megfelelőek voltak, valamint a jelentkezés szilárd szakmai alapokon nyugvó önéletrajzot tartalmazott, a kísérőlevél gyengének mondható, mert nem tartalmazza a felperes által célként megjelölt PhD tanulmányok folytatásának irányába mutató meggyőző szakmai életutató. A felperes személyes meghallgatása során magabiztosnak és szakmailag felkészültnek mutatta magát, de a szakmai kutatási érdeklődési területét nem tudta meggyőző módon bemutatni. A Felvételi Bizottságnak ezen kívül komoly fenntartásai vannak azzal kapcsolatban is, hogy a jelentkező szakmai képességét figyelembe véve alkalmas lenne akár a mesterképzés tananyagát képező szakmai anyagok, valamint a PhD képzés magas szintű követelményeinek elsajátítására. A felperes a többi 2013-ban személyes meghallgatásra behívott pályázóval összehasonlítva, szakmailag nem meggyőző a tekintetben, hogy képes lenne az RGPP program szigorú követelményeinek eleget tenni. A felperes angol nyelvtudásának szintje beszédtechnikailag és gyakorlati szempontból alsó középszintnek felelt meg, mely önmagában nem jelentett volna kizáró körülményt, de a Felvételi Bizottság következtetése szerint komplex akadémiai környezetben komoly nehézségekbe ütközne számára a képzési követelmények teljesítése. A RELP képzés tekintetében megállapította, hogy a képzésre azon tartalmi ok miatt nem került felvételre, mert a tudásszintje meghaladja a képzésben résztvevők angol tudásszintjét. A képzés alapvető célja ugyanis a kifejezetten kezdő angol tudással rendelkező és egyebekben megfelelő jelentkezők angol tudásszintjének fejlesztése. Ezen túl az okból sem kerülhetett sor a RELP képzésre való felvételére, mert nem adott be jelentkezést a programra, így felvétele a programra formai okokból sem volt lehetséges.
- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljárta Kúria 2016. május 5-én kelt Kfv.III.38.002/2015/13. számú végzésében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.32.587/2015/13. számú jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte és a pert megszüntette. Döntésének indokolása szerint az RGPP program mesterképzésekre nyújt nyelvi és szakmai felkészítő képzést roma diákok számára, míg a RELP program nyelvi felzárkóztató programnak tekinthető. Mindkét program oklevelet ad, azonban egyik sem ad felsőfokú végzettségi szintet, valamint nem sorolható be a felsőfokú

végzettségi szintet nem biztosító képzések körébe sem a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. Törvény (Nftv.) 15. § (2) és (6) bekezdése alapján. Miután ezek a programok nem tartoznak az Nftv. hatálya alá, az ezekkel kapcsolatos felvételi döntések esetén nincs helye bírósági felülvizsgálatnak az Nftv. 58. §-a alapján.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [17] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az egyenlő bánásmódhoz, az emberi méltósághoz és a tisztességes eljáráshoz való jogát. A jogsértések miatt felmerült 5.073.548 forint vagyoni és 60.000.000 forint nem vagyoni kára megtérítésére kérte kötelezni az alperest. A jogsértés ténybeli alapjaként sérelmezte, hogy az alperes kora, túlképzettsége és politikai hovatartozása miatt utasította el a felvételét az RGPP és RELP programokról, a felvételi eljárás során magasabb tárgyi tudást és nyelvi szintet követelt meg tőle, mint a többi felvételizőtől, ezzel megkülönböztette az RGPP programba való jelentkezők megjelölt doktori tanulmányi célja miatt, mivel ő volt az egyedüli felvételiző, aki a program elvégzése után nem volt érdekelt az alperes által nyújtott mesterképzésekben. A RELP programról szóbeli meghallgatás nélkül utasította el, megvonta az anyanyelven történő szóbeli vizsgázás és a vizsgabizottság előtti vizsgázás lehetőségét. A bizottsági tagok egy személy kivételével sosem látták és hallották vizsgázni korábban. A RELP programról történő elutasítását nem a Végső Válogató Bizottság, hanem az erre kompetenciával nem bíró személy írta és küldte meg. Az alperes annak ellenére, hogy 2013-ban a pályázati kiírás és a felvételi és vizsgaszabályzat nem adott lehetőséget, vizsgálta az intellektuális képességét és a jövőbeli tervének kompatibilitását a program célkitűzésével, továbbá a 2013. július 19-én kelt levelében egymásnak logikailag ellentmondó elutasításokkal indokolta meg a két programról történő elutasítását. Az alperes szándékosan, a személye ellen irányulóan, nem a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak megfelelően folytatta le az egyetemen belüli felülbírálati eljárást, továbbá 2014. július 19-től 2014. november 25-ig nem teljesítette a Pp. 332. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét, ezzel megfosztotta jogorvoslati jogától, valamint nem a 2015. január 19-én meghozott jogerős közigazgatási ítéletben foglaltaknak megfelelően hajtotta végre a bírósági kötelezést. A 2015. március 19-én kelt határozatot, mint felvételt elutasító döntést a rektor írta alá, szemben a többi felvételiző esetében, amelyre a Végső Válogató Bizottságai voltak jogosultak. A 2015. március 19-én és 2015. május 18-án kelt határozataiban az alperes a jövőre nézve állapította meg szakmai képességeit, figyelembe véve azt, hogy komoly nehézségekbe ütközne számára a komplex akadémiai környezetben a mesterképzés tananyagát képező szakmai anyagok elsajátítása, a képzésekből indokolatlanul kizárta és ezzel megakadályozta a személyiségének kibontakozásában, kisebbségi létének kiteljesedésében. Elzárta annak a tudásnak a megszerzésétől, amelyek egyediek abból a szempontból, hogy a tudás megszerzésével egyidejűleg biztosítják a cigány identitás megerősödését és kiteljesedését is. Az alperes bírósági útra kényszerítette a jogszerűtlen elutasításával, és jogszerűtlen egyetemen belüli felülvizsgálatával, valamint több, mint két és fél éven át perfüggőségben tartotta, mivel saját belső szabályzatai tévesen az Nftv. hatálya alá helyezték a programokat, ami alapján két és fél éven át kellett pereskednie a hatáskörrel nem rendelkező közigazgatási bíróság előtt.
- [18] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes nem igazolta, hogy bármely jogcselekménye, nyilatkozata megtételével vagy jogszabályi rendelkezés megsértésével jogsértést okozott, az állított jogsértés és a jogsérelem közötti okozati összefüggés pedig valamennyi esetben hiányzik. A perbeli képzések nem államilag jóváhagyott, előírt követelmények alapján folynak,

semmilyen normatív költségvetési támogatásban és állami hozzájárulásban nem részesül a képzések után, így nem tartozik a 2003. évi CXXV. törvény hatálya alá. Az egyenlő bánásmód elvét nem sértette meg, az elutasítás indoka az volt, hogy a felperes tudásszintje a két program között volt. A felvételi eljárásban minden esetben a jelentkezők tudományos potenciálját és angol nyelvű kommunikációs készségeit vizsgálták. A felperesen kívül idősebb jelentkezők is felvételre kerültek. A pályázók felvételéről nem a jelentkezők végzettségére tekintettel született döntés, hanem a pályázati anyaguk és a felvételi vizsgán nyújtott teljesítményük alapján. A politikai irányultságnak semmilyen szerepe nem volt, a programokat megelőzően a felperes maga is élvezte az alperes alapítója által létrehozott szervezetek támogatását. A felperes az elérendő célként a doktori képzést jelölte meg, de a mesterképzéshez elégséges szintet sem érte el a többi pályázóval való összevetés során, ezért nem került felvételre. A perbeli képzések vonatkozásában szabadon határozza meg az eljárás rendjét, reá nézve nem kötelező a Ket. és az Nftv. rendelkezései, az alaptalanul lefolytatott eljárások kizárólag csak a felperesnek és a közigazgatási bíróságoknak róhatók fel.

Az első- és másodfokú ítélet

- [19] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1.270.000 forint perköltséget és rendelkezett az elsőfokú eljárási illeték és fordítói díj viseléséről.
- [20] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint, a tisztességes eljáráshoz való jog eljárási garancia és alkotmányos alapjog, önálló személyiségi jognak azonban nem tekinthető, így arra a személyiségi jog megsértésének megállapítása és sérelemdíj iránti igény nem alapítható. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 4. § és 27. § (1) bekezdés a) és b) pontjából következően az alperes nem tartozik a törvény hatálya alá, a perbeli képzések ugyanis nem állami képzések, illetve az alperes a képzésekre tekintettel állami támogatásban nem részesült. Ennek azonban csak a bizonyítási szabályok szempontjából van jelentősége, mert az emberi méltóságot és az egyenlő bánásmód követelményét sértő magatartással szemben a felperes a jogait a fentiekől függetlenül érvényesítheti.
- [21] A Ptk. 76. §-ának az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozó rendelkezésére és az Ebktv. 8. §, illetve 9. §-ának rendelkezéseire figyelemmel az alperesnek diplomás és nem diplomás képzéseket szervező egyenként az autonóm döntési kompetenciájába tartozik annak megítélése, hogy mely személyeket tekint az általa meghirdetett képzésre alkalmasnak, amelyet az általa közzétett képzési követelmények keretei között szabadon mérlegelhet. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felvételi eljárás lebonyolítása során bárkivel szemben hátrányos megkülönböztetést alkalmazhatna és mentesülne a jelentkezők egymáshoz viszonyított objektív értékelése alól. A felvételi eljárást lebonyolító programigazgatók tanúvallomása és az alperes által rendelkezésre bocsátott, a többi programba felvételt nyert pályázó pályázati anyaga alapján azonban megállapítható, hogy a felperes vonatkozásában az alperes semmilyen megkülönböztetést nem alkalmazott. A szóbeli vizsgáról készült feljegyzésből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes az ott írt indokok miatt nem volt alkalmas az RGPP képzésen való részvételre. A felperes nem tudta bizonyítani, de még valószínűsíteni sem, hogy az alperes a többi jelentkezőhöz képest akár a kora, akár túlképzettsége vagy tanulmányi célja, akár politikai hovatartozása miatt hátrányos megkülönböztetést alkalmazott volna vele szemben.
- [22] Nem lehet jogsértő az az eljárás, amikor az alperes a saját elhatározása alapján méltányosságot gyakorolva, a RELP program felvételi kérelmeinek elbírálásánál figyelembe vette a felperest, mint jelentkezőt, de az ismételt vizsgáltatását mellőzte, mivel a nyelvtudásáról a RELP program igazgatója már egy másik program szóbeli felvételije során meggyőződhetett. A rendelkezésre álló adatok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes a képzési követelményeknek azért nem felelt meg, mert a program célja a kezdő nyelvtudással rendelkező személyek nyelvi képzése

volt, míg a felperesnek ennél magasabb szintű nyelvtudása volt. A megkülönböztetés ezen program tekintetében sem valósult meg. A jelentkezési feltételek formális igazolása a képzés sajátossága miatt az alanyi jogot nem biztosított a képzésben való részvételre, ez a felvételi kiírásból sem következett.

- [23] Megállapítható, hogy nincs ellentmondás a felperes két programra való felvételi kérelmének elutasításáról hozott döntések tekintetében, de ha lenne is, az önmagában emberi méltóságot nem sérthet. Nem sérti az emberi méltóságot az elutasító döntés indokainak megfogalmazása, az nem indokolatlanul bántó, figyelemmel arra is, hogy az alperes kommunikációjából egyértelműen következik, hogy a felperes tudásszintjét a lefolytatott felvételi eljáráshoz viszonyítva vizsgálta és nem általános, megdönthetetlen, kategorikus állásfoglalást adott a felperesről. A döntés eredményéről való tájékoztatás során a formai szabálytalanságnak, az alperes határozatának aláírója személyének a felperes jogainak gyakorlása szempontjából érdemi jelentősége nincs. A bírósági ítéletben foglalt döntést az alperesnek végre kellett hajtania, még akkor is, ha egy másik ügyben született döntés alapján bebizonyosodott, hogy nem volt hatásköre az eljárás lefolytatására.
- [24] A közigazgatási eljárásban történt jogsértések tekintetében olyan többlételemű állami elem, amely a fél személyhez fűződő joga - ezen belül emberi méltósága - megsértésének megállapítására alapot adna, nem volt bizonyított. Az egyik fél esetleges rosszhiszemű pervitelét a bíróságnak kell a rendelkezésre álló eszközök igénybevételével elhárítania. Megalapozatlanul hivatkozott a felperes arra, hogy az alperes két és fél évig „perfüggségben” tartotta, miután az eljárások megindítása a felperes saját elhatározása volt.
- [25] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a felperest az alperes részére 300.000 forint és általános forgalmi adója megfizetésére kötelezte és rendelkezett a másodfokú eljárási illeték viseléséről.
- [26] A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes arra helyesen hivatkozott, hogy az alperesnek, mint felsőoktatási intézménynek az Ebktv. 4. § g) pontja alapján az egyenlő bánásmód követelményét általában meg kellett tartania a hallgatói jogviszonyt létrehozó felvételi eljárásai során, az Ebktv. 27. § alapján azonban ez nem minden képzésre vonatkozott. A jogerős kúriai közigazgatási bírósági határozatban foglaltakkal szemben a felperes a fellebbezéséhez sem csatolt olyan bizonyítékot, ami cáfolná azt, hogy az RGPP, vagy a RELP képzés 2013-ban nem államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyó, vagy állami költségvetésből finanszírozott részképzés volt. Ezért helyesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy ezek a képzések nem estek az Ebktv. 27. § (1) bekezdés a), b) pontja hatálya alá.
- [27] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes előadása és a lefolytatott bizonyítás eredménye még annak valószínűsítésére sem volt alkalmas, hogy a felperest a felvételi eljárás során keresetében védettként megjelölt tulajdonságai (kora, tanulmányi célja, túlképzettsége, illetve politikai véleménye, hovatartozása) miatt személyiségi jogot sértő hátrány érte a felvételi eljárás során.
- [28] Annak kellett jelentőséget tulajdonítani, hogy a felperes a jogerős kúriai közigazgatási ítéletből is kitűnően, nem egy, az Nftv. hatálya alá tartozó, mindenki számára nyitva álló, diplomás vagy államilag elismert képzésre jelentkezett, hanem egy ilyen képzésre felkészítő, speciális programra. A képzés deklaráltan - megengedett pozitív diszkriminációval - hátrányos helyzetű fiatal romákon kívánt segíteni úgy, hogy nemcsak a felkészítő képzésüket, hanem a teljes megélhetésük költségeit is átvállalta.
- [29] A felperes álláspontja szerint a jelentkezők kiválasztásakor tanúsított az alperes jogellenes magatartást. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az egyetem autonóm döntési kompetenciájába tartozik annak megítélése, hogy az általa meghirdetett képzések tekintetében kit tekint a képzésre alkalmasnak, amelyet az általa közzétett képzési követelmények között szabadon mérlegelhet. A perbeli felkészítő képzésre meghirdetett helyek száma nem volt korlátlan,

túljelentkezés volt. Ezért nem volt elegendő a felvételi követelmények objektív teljesítése. A felperes ennél fogva azzal nem tudta valószínűsíteni a védett tulajdonsága miatt őt ért hátrányt, vagy emberi méltósága megsértését, hogy a jelentkezési, felvételi követelményeket teljesítette, mégis elutasították.

- [30] Az alperes a programban való részvételről a túljelentkezésre tekintettel egy felvételi eljárás során döntött. A felperes által csatolt egyetemi szabályzatból kitűnt, hogy a felvételi során mely szempontokat veszi figyelembe a felvételizők közötti választásnál. Ezek között nem csupán könnyebben objektívizálható, mint pl. az angol nyelvtudás, korábbi egyetemi teljesítmény, hanem olyan szempontok is szerepelnek, mint az intellektuális érdek, tanszéki általános célkitűzések, amelyek megítélése nagyobb szubjektivitást enged. Az általános célkitűzések körében a program céljai is értékelhetők. Ezeket összességében figyelembe véve állít fel rangsort, amely a felvehető jelentkezőket tartalmazza a várólistás jelentkezőket beleértve. Az is az egyetem autonóm döntése, hogy a meghallgatásról adott értékelés milyen súllyal esik latba a végső döntésnél a pályázók képzésre alkalmassá nyilvánításánál, kiválasztásánál. Az, hogy az alperes ennél fogva nem objektívizálható pontok és ponthatárok alapján döntött, illetve a felvett (és várólistás), valamint az elutasított jelentkezők között tételes sorrend felállítása nem volt a peradatok alapján megállapítható, nem utalt hátrányos megkülönböztetésre, a felperes emberi méltóságának megsértésére. A felperesnek az alperes által finanszírozott, felkészítő jellegű képzésén való részvételre nem volt alanyi joga, mint ahogy arra sem, hogy az értékeléssel együtt járó szubjektivitás kirekesztésével, teljesen objektív szempontok alapján bírálják el a pályázatát.
- [31] Az alperes felsőoktatási intézmény autonómiájába tartozik ilyen jellegű felkészítő képzés meghirdetése, mint ahogy a programra felvételizők pályázatának fenti, objektív és szubjektív, a program céljait is figyelembe vevő összes szempont szerinti értékelése és a pályázók kiválasztása, rangsorolása is. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felvételi beszélgetések szükségképpen egyéniek és egyediek, az intellektuális érdek és az angol tudás értékelése a felvételiző aktuális teljesítményén és az arról kialakult benyomáson alapul. Az alperesnek az volt az értékelése, miszerint a felperes angol tudását alsó középszintűnek ítélték meg, ami önmagában nem lett volna kizáró ok, azonban a szóbeli szereplése alapján tudományos tevékenységét nem tudta bemutatni, akadémiai képességét ezáltal nem találták meggyőzőnek. Ezek valósága a tárgyaláson bemutatott és jegyzőkönyvben rögzített értékelési feljegyzés tartalma alapján nem volt kétséges, az értékelés bírósági felülvizsgálatára, a felperes pályázati anyagával való összevetésére ezért nincs lehetőség. A felperes pályázatát - a rendelkezésre álló adatok szerint - elsősorban a szóbeli teljesítménye alapján levont következtetések miatt utasították el.
- [32] A felperes az Ebtv. 8. § szerinti összehasonlítható csoportként a felvettek körét jelölte meg, ami egy heterogén csoport. Önmagában az, hogy a felvettek általában valamilyen, a felperes védett tulajdonságától eltérő tulajdonsággal rendelkeztek, a hátrányos megkülönböztetést nem valószínűsít. A felperes hátrányosan megkülönböztetésre vonatkozó állítása csak feltételezéseken alapul, zárt összefüggéseket azonban nem tudott bemutatni.
- [33] A felperes által csatolt programleírás szerint, a RAP program fiatal romákat kívánt támogatni, ezért az életkor szerinti előnyben részesítés sem minősült volna indokolatlannak, ezáltal a felperes emberi méltóságát, vagy az egyenlő bánásmód követelményét sértő intézkedésnek. Az alperes által csatolt pályázati iratok adataiból ezen felül megállapítható volt az, hogy a felvettek között volt a felpereshez hasonló életkorú pályázó, aki részt vehetett a programban.
- [34] A „túlképzettség”, mint védett tulajdonságra hivatkozás a programleírásra, az abban megfogalmazott támogató célra tekintettel nem értelmezhető, mint ahogy az sem, hogy a felperessel szemben „többletkövetelményeket” állítottak, vagy a továbbtanulási célja miatt utasították el. Ezek a hivatkozások egyebekben védett tulajdonságként sem vizsgálhatók.
- [35] A felperes nem állította, hogy politikai véleményét, hovatartozását a pályázatában kifejtette. Nem adott elő olyan körülményeket sem, amiből arra lehetne következtetni, hogy a szóbeli vizsgáztatók,

vagy a pályázatokat elbíráló döntéshozók a felperes aktuális politikai véleményét ismerték. A szakmai életút előzményeinek egyes kiragadott állomásai ehhez nem elegendők. Az alperes helyesen hivatkozott arra, hogy a felperes az alperes mögött álló, Soros Györgyhez kapcsolódó alapítvány által finanszírozott REF képviselőjétől is kapott ajánlást. A meghallgatott egyik felvételiztető tanú vallomása pedig kifejezetten cáfolta a felperes politikai véleményének ismeretét, illetve figyelembe vételét. A civil szervezetekben végzett munka, az ezzel alátámasztott közösségi elköteleződés ugyanakkor a programleírás szerinti céljai alapján szintén értékelhető a programban meghirdetett képzésben résztvevők kiválasztása során.

- [36] Mindezekre figyelemmel az, hogy a felperest az RGPP képzésre nem választották ki, nem minősült egyenlő bánásmódot sértőnek az Ebktv. alapján, és ezáltal a felperes emberi méltóságát sem sértette a Ptk. 76. § alapján.
- [37] A felperes a RELP programra, amely szintén nem tartozott az Ebktv. 27. § alapján az egyenlő bánásmód követelményének hatálya alá, pályázatot nem nyújtott be, a pályázatának RELP programban történő figyelembevételét az RGPP pályázatának elutasítását követően kérte. Ennek ellenére a pályázatát a szóbeli meghallgatásának eredményét is figyelembe véve megvizsgálták, ez azonban nem ad alapot a RELP program tekintetében az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülésére való hivatkozásra.
- [38] A Kúria felülvizsgálati eljárásban született permegszüntető végzése egyértelműen állást foglalt abban, hogy a perbeli programok képzései nem esnek az Nftv. hatálya alá. Ezért a felülbírálati kérelem, illetve a későbbi közigazgatási bírósági eljárásokkal kapcsolatban állított jogszabálysértések nem állnak összefüggésben azzal, hogy a felperes az alperes képzéseiben nem tudott részt venni. A felülbírálati kérelem elbírálásával, alperes közigazgatási bírósági eljárásban tanúsított magatartásával, a képzésben való részvétel hiányával összefüggésben állított személyiségi jogsértések megállapításának hiányában a jogsértés miatt érvényesített jogkövetkezmények iránti kereseti kérelmeknek nem volt alapja.
- [39] A felperes alaptalanul hivatkozott a személyét ért sérelemre, a jogsértés objektív jellegéből ilyen következtetés nem vonható le. A felperes által kifogásolt közigazgatási bírósági eljárások és annak következményeként tanúsított alperesi magatartások még abban az esetben sem sértenék az emberi méltóságot, az egyenlő bánásmód követelményét, ha az eljárási jogszabálysértés, téves jogértelmezés megállapítható lenne.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [40] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása, másodlagosan a keresetének való helyt adás érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ügy érdemére kiható eljárásjogi szabálysértéseket követett el. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve, nem adott helyt a tanúbizonyítási indítványának, amellyel a diszkriminációt bizonyíthatta volna. A Pp. 3. § (3) bekezdését és a Pp. 2. § (1) bekezdését megsértve, nem kapott egyediesített kioktatást és a kioktatás hiányában vonta vissza a szakértő kirendelésére irányuló indítványát is. A bizonyítási teher megfordulásával kapcsolatban adott tájékoztatás ugyancsak általános jellegű volt. Az elsőfokú bíróság az alperes által manipulált bizonyítékot fogadott el, amelyeknek a bizonyítékok köréből való kizárása a diszkrimináció valószínűsítését eredményezte volna. Az alperes által 2016. június 15-én benyújtott adatok a felvett és elutasított pályázók körében eltér attól, amit 2017. március 20-án nyújtott be ugyanerre vonatkozóan. Nem értékelte az elsőfokú bíróság az alperes terhére, hogy a pályázati anyagokból számos adatot kitakart, amely a per eldöntése szempontjából releváns információ lett volna. Az elsőfokú bíróság nem értékelte azt a bizonyítékát, amellyel a 2013-ban az RGPP-re felvett hallgatók

baloldali szervezettséghez való kötődését igazolta. Az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy az értékelőlapokból nem állapítható meg a diszkrimináció ténye. Az értékelőlapok igazolják, hogy a felperesnél több jelentkező is felvételt nyert gyengébb akadémiai háttérrel, gyengébb potenciállal, gyengébb jegyekkel és gyengébb nyelvtudással. A felperes ismertette 18 pályázó értékelőlapját. Állítása szerint az értékelőlapján számos tevékenységét nem tüntették fel, mert a közösségi tevékenységét jobboldalhoz kötötteen fejtette ki. Állította, hogy önmagukban az értékelőlapok bizonyítják a diszkrimináció megvalósulását. A felperes hivatkozott még arra, hogy az eljárás bíróságok számos körülményt nem vizsgáltak a bizonyítékok körében az alperes eljárásával kapcsolatban, ezeket a hiányosságokat a közigazgatási perben eljárás bíróságok is megállapították. Azok az eljárásjogi szabálysértések, amelyeket az alperes és a Fővárosi Munkaügyi és Közigazgatási Bíróság is elkövetett abban az esetben sérti az emberi méltóságot, ha a szabálysértéseket az elkövető nem menti ki objektív indokokkal. A felperes az anyagi jogi szabálysértések körében hivatkozott arra, hogy az alperes az Ebktv. hatálya alá tartozik, így annak a bizonyításra vonatkozó szabályai is irányadók. A felperes részletesen felsorolta azon kifogásait, amelyek a másodfokú bíróság ítéletének megalapozatlan voltára vonatkoztak. Kifejtette azon meggyőződését, hogy az eljárás bíróságok figyelmen kívül hagyták az általa előadottakat és bizonyítékokat, nem jártak el pártatlanul az ügyben.

- [41] Az alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálat nem a per folytatása, hanem rendkívüli perorvoslat. A felperes az általa már korábban többször előadott hivatkozásait ismételte meg anélkül, hogy a jogerős ítéletben ezzel kapcsolatos bírósági megállapításokra vonatkozóan előadást tenne. A felperes egyes kifogásaival kapcsolatban hivatkozott a jogerős ítélet megállapításaira.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [42] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan az alábbiak szerint.
- [43] A felperes kereseti álláspontja szerint az alperes megsértette az egyenlő bánásmódhoz, az emberi méltósághoz és a tisztességes eljáráshoz való jogát a RAP program keretében meghirdetett képzésekre történt jelentkezésének elbírálása során. Az eljárás bíróságok részletesen és kimerítően vizsgálták, hogy az alperes a felvételi eljárása során a felperest bármilyen módon a többi vizsgázótól, mint a felperessel összehasonlítható helyzetben lévő személyektől megkülönböztette-e, vagyis megállapítható-e, hogy a felperes által produkált eredménnyel kimutathatóan megegyező, vagy nagy mértékben ahhoz közelítő teljesítménnyel más jelentkező felvételt nyert az RGPP képzésre. Ezt meghaladóan a per adatai alapján részletesen kitértek az eljárás bíróságok arra is, hogy az alperes egyes kifogásolt cselekményei, illetve eljárásai, megalapozzák-e a személyhez fűződő jog, ezen belül a emberi méltósághoz és az egyenlő bánásmódhoz való jog megsértésének megállapítását. Az eljárás bíróságok e körben tett érdemi megállapításaival a Kúria is teljes mértékben egyetért, amelynek megismétlését szükségtelennek tartja.
- [44] A felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 272. § (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet által megsértett jogszabályként eljárási szabályokat jelölt meg.
- [45] Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy az Ebktv. bizonyításra vonatkozó rendelkezései a perben nem alkalmazandók, erre tekintettel helyesen tekintette irányadónak a bizonyítási teher általános szabályát a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján. Ettől függetlenül az eljárás bíróságok az egyenlő bánásmód követelmények megsértése kapcsán helyesen

állapították meg, hogy a felperes által előadott sérelmek és azt alátámasztó körülmények még a valószínűsítés szintjét sem érik el. A felperes felülvizsgálati kérelmében is csak általánosan hivatkozott a tanúbizonyítási indítványának mellőzésére, konkrétan azonban nem jelölte meg, hogy melyik tanút, mely konkrét tényre vonatkozóan kért meghallgatni, amely számára az ügy kedvezőbb elbírálását eredményezte volna. A szakértővel kapcsolatos tájékoztatás felperes által sérelmezett hiányosságának nincs relevanciája, miután a szakértővel bizonyítani kívánt kérdés nem szakkérdés, a pályázatok szakértő igénybevétele nélkül is összevethetők voltak. Amint azt a másodfokú bíróság is helyesen megállapította, a felperes nem jelölt meg olyan bizonyítékot vagy bizonyítási indítványt, amely az ügy eldöntése szempontjából lényeges és amelyet azért nem tudott előterjeszteni, mert hiányos, vagy téves tájékoztatást kapott, ezért a Pp. 3. § (3) bekezdésére hivatkozással az ítélet hatályon kívül helyezésének nem volt helye.

- [46] A felperes felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a bizonyítékok téves mérlegelésén alapul. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben kerülhet sor, ha az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jut. (BH2002.29., BH1993.768., BH1999.44.) A perbeli esetben ez nem volt megállapítható.
- [47] Az alperes által csatolt beadványokban az eltérő számadatok, illetve azoknak a felperes által kimutatott mértéke a jogvita érdemi eldöntése szempontjából nem bír relevanciával, a mérlegelés eredményét összességében nem befolyásolta. A pályázók személyes adatainak kitakarásával kapcsolatban a másodfokú bíróság helytállóan utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) rendelkezéseire figyelemmel a perben részt nem vevő pályázók, mint érintettek személyes adatainak védelmét a szükséges mértékben szem előtt tartva fogadta el, hogy az alperes a nyertes pályázók pályázatait a személyes adataiknak a kitakarásával nyújtotta be. Ezért a pályázók anonimizálása nem értékelhető a felperes által hivatkozott Pp. 190. § (1) bekezdése és 206. §-a megsértéseként. Ettől függetlenül a kitakart adatok mellett is értékelhetők voltak a pályázati anyagok, az eredmények és az értékelések összehasonlíthatók voltak. A felperes politikai nézetei miatt történő hátrányos megkülönböztetést az általa csatolt dokumentumok önmagukban nem bizonyítják. Ezzel szemben az egyetemi oktatók tanúvallomásukban egyértelműen nyilatkoztak arról, hogy a pályázók politikai irányultsága nem képezte az értékelés szempontját a kiválasztás során, arról nem is volt tudomásuk. Helyesen foglalt állást a másodfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a felperes nem adott elő olyan körülményeket, amelyből következtetni lehet arra, hogy a szóbeli vizsgáztatók vagy a pályázatokat elbíráló döntéshozók a felperes aktuális politikai véleményét ismerték. A szakmai életút előzményeinek egyes kiragadott állomásai ehhez nem elegendők. Ettől függetlenül egyetértett a Kúria az alperes érvelésével, mely szerint a civil szervezetekben végzett munka a program céljai alapján értékelhető, így ha elő is fordult volna, hogy az alperes figyelembe vette volna a civil szervezetekkel kapcsolatos elkötelezettséget, az jogszerű és a diszkrecionális döntési jog keretein belül maradt volna, jogellenességet nem alapol meg.
- [48] A Kúria hangsúlyozza: személyiségi jog megsértése iránt indított per általában nem szolgálhat az oktatási intézménybe történő felvétel elbírálásának érdemi felülvizsgálatára, önmagában azon az alapon, hogy a felvétel elutasításával az érintett személy nem ért egyet, mert megítélése szerint a felvételi eljárás során elért eredménye a felvételét indokolta volna. A felvételi eredmények értékelése számos objektív tényen és szubjektív benyomáson (szóbeli meghallgatás) alapul, amelyek meghatározása és súlyozása a felvételtől döntést hozók diszkrecionális jogkörébe tartozik. A

felperes álláspontja, mely szerint gyengébb teljesítményű hallgatók a baloldali kötődésük miatt nyertek felvételt az oktatási intézménybe, csupán feltételezés. Ennek igazolására önmagukban az értékelőlapok, a jelentkezők életpályájából kiragadott egyes részletekkel kiegészítve nem elegendők. Minderre tekintettel nem lehetett azt megállapítani, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdését megsértve, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével jutottak arra a következtetésre, hogy az alperes felperes által sérelmezett eljárása és a felperes felvételi eredményének értékelése a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítását nem alapozza meg.

- [49] A kifejtettakra figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [50] Ptk. 75. §, 76. §
Pp. 3. §, 206. §

Záró rész

- [51] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi képviselével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései szerint megállapított és a (6) bekezdés alapján mérsékelt, a 4/A. § (1) bekezdése szerint általános forgalmi adóval növelt összegű felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [52] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2019. október 16.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

S.K.

bíróági ügyintéző